

วิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์การปฏิรูปประเทศไทย

สุวิทย์ เมษินทรีย์
ประธานกรรมการวิสามัญจัดทำวิสัยทัศน์
และออกแบบอนาคตประเทศไทย
สภาปฏิรูปแห่งชาติ

วิวัฒนาการที่ผ่านมา

ประเด็นท้าทายในศตวรรษที่ 21

วิวัฒนาการ
อารยธรรม

อารยธรรม
อยุธยา

อารยธรรม
ตะวันตก

การปรับตัวให้เข้า
กับอารยธรรมโลก

ภัยคุกคาม
จากภายนอก

การรับมือกับ
ภัยคุกคามจาก
มหาอำนาจ
ตะวันตก

การรับมือกับ
ภัยคุกคาม
ตามแบบ

การรับมือกับ
ภัยคุกคาม
ไม่ตามแบบ

โครงสร้าง
เศรษฐกิจสังคม

สังคมเกษตร
แบบพึ่งตนเอง

สังคมอุตสาหกรรม
เศรษฐกิจเพิ่มมูลค่า

การปรับเปลี่ยนสู่
สังคมฐานความรู้
เศรษฐกิจสร้างมูลค่า

ระบอบ
การปกครอง

สมบูรณาญา
สิทธิราชย์

ประชาธิปไตยเทียม
ระหว่าง
อำมาตยาธิปไตย
กับชนาธิปไตย

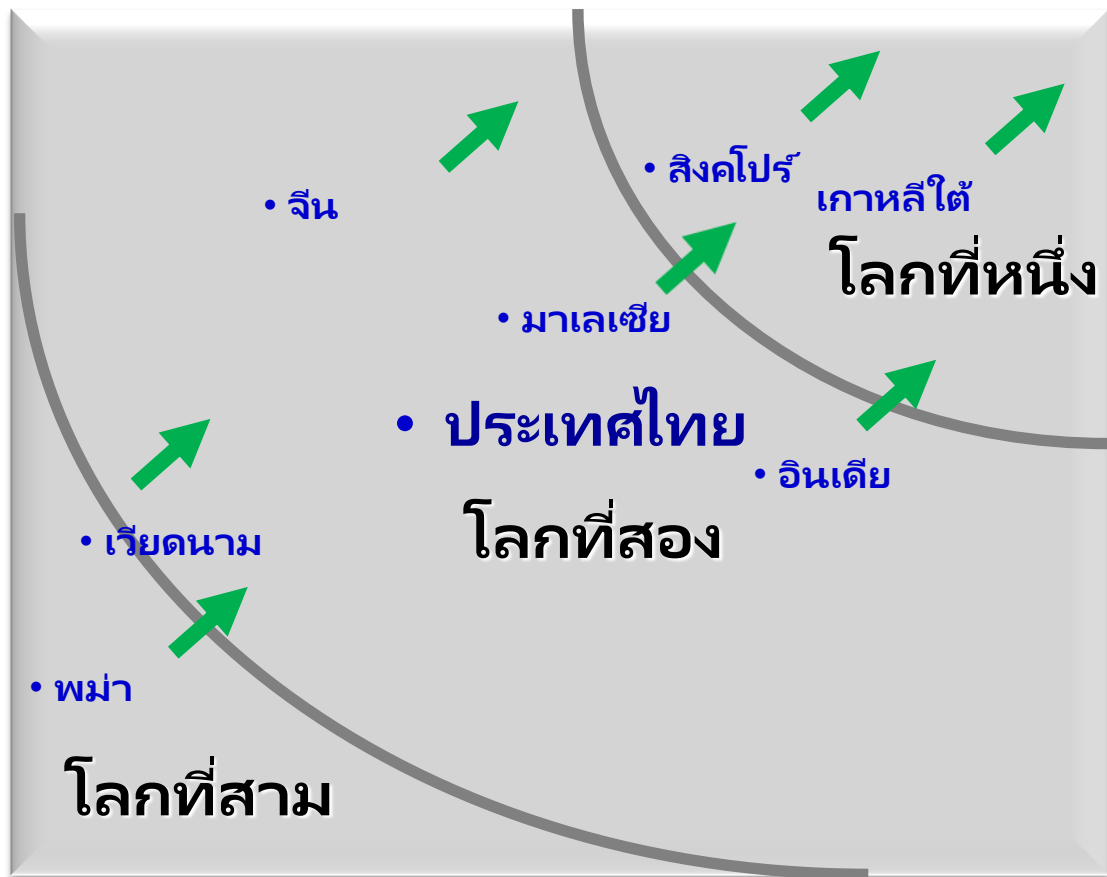
ประชาธิปไตยอันมี
พระมหากษัตริย์
ทรงเป็นประมุข
อย่างแท้จริง

ตำแหน่งเชิงยุทธศาสตร์ของประเทศไทยในเวทีโลก

เศรษฐกิจ

การเติบโต
อย่างมี
เสถียรภาพ

เปราะบาง
อ่อนไหว
ไร้เสถียรภาพ

แตกแยก
ไร้เสถียรภาพ

สังคมประชาธิปไตย
การเมืองมีเสถียรภาพ

การเมือง

ความจำเป็นในการปฏิรูปขนานใหญ่อย่างเป็นระบบ

ความมั่นคง ความมั่งคั่ง ความยั่งยืน

- ลัทธิล่าอาณานิคม
- การรวมชาติ
- การสร้างรัฐชาติไทย
- ความทันสมัย

การปฏิรูป
ประเทศ
ครั้งที่หนึ่ง

แรงกดดัน
จากภายนอก

การปฏิรูป
ประเทศ
ครั้งที่สอง ?

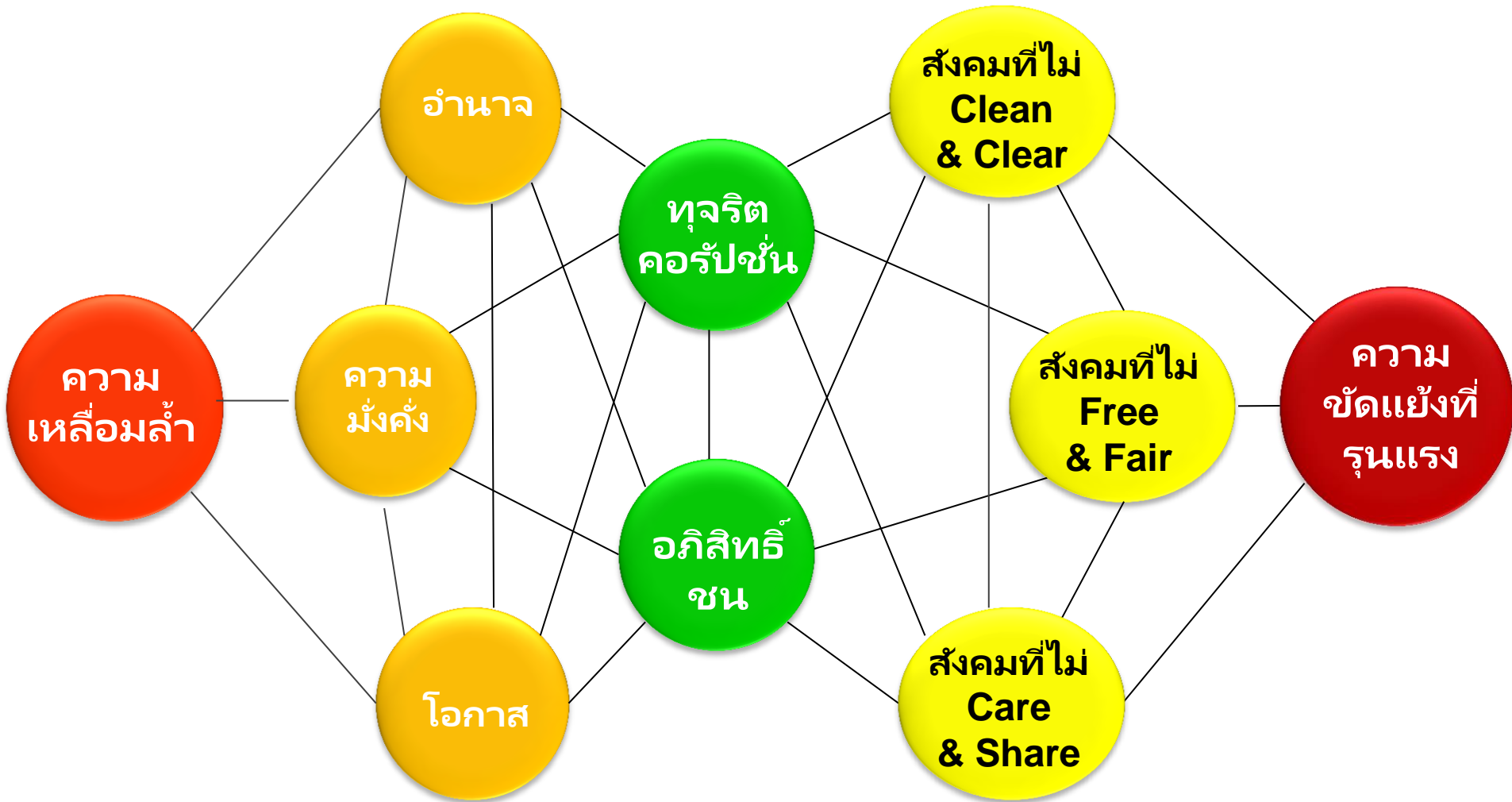
แรงประทุ
จากภายใน

สิ้นเกล้าฯรัชกาลที่ 5

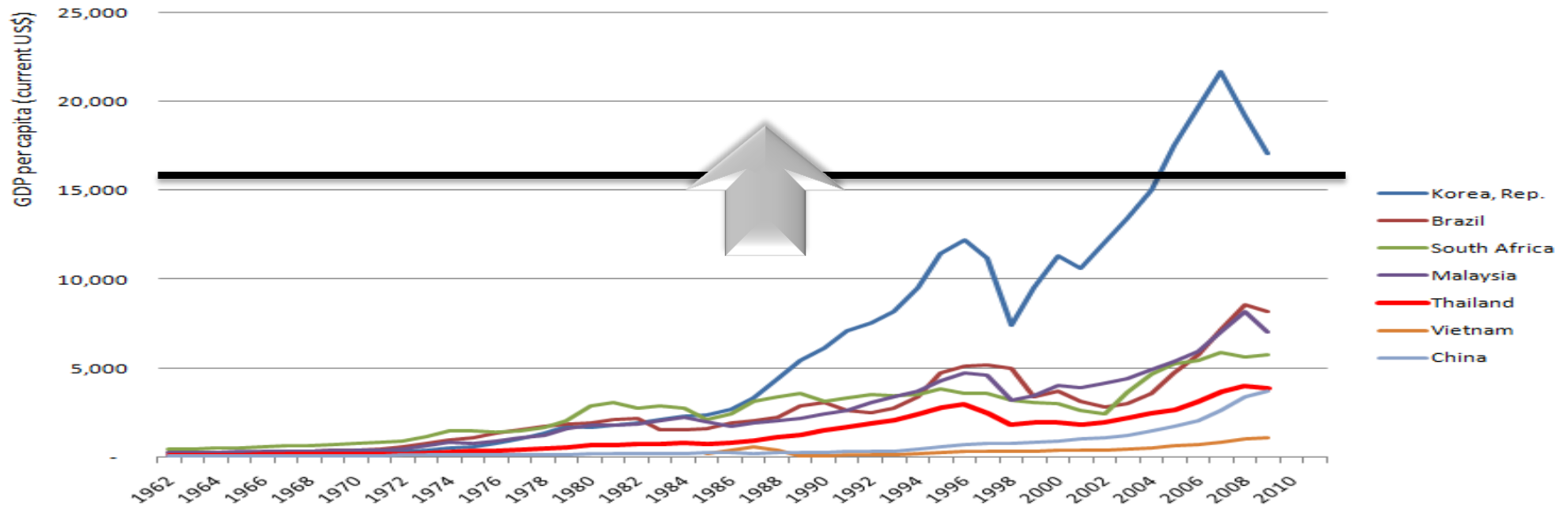
ยุคปัจจุบัน

แรงประทุจากภายใน

การเผชิญกับกับดักเชิงซ้อนของความเหลื่อมล้ำ ทุจริตรูปชั้น และความขัดแย้งที่รุนแรง

การเผชิญกับกับดักประเทศที่มีรายได้ระดับปานกลาง

Source: SIGA analysis based on data from World Development Indicators

ประเทศไทยในศตวรรษแห่งความว่างเปล่า

- ประเทศที่มีรายได้ระดับปานกลาง
- ความเหลื่อมล้ำ
- ทุจริตคอร์ปชั่น
- ความขัดแย้งที่รุนแรง

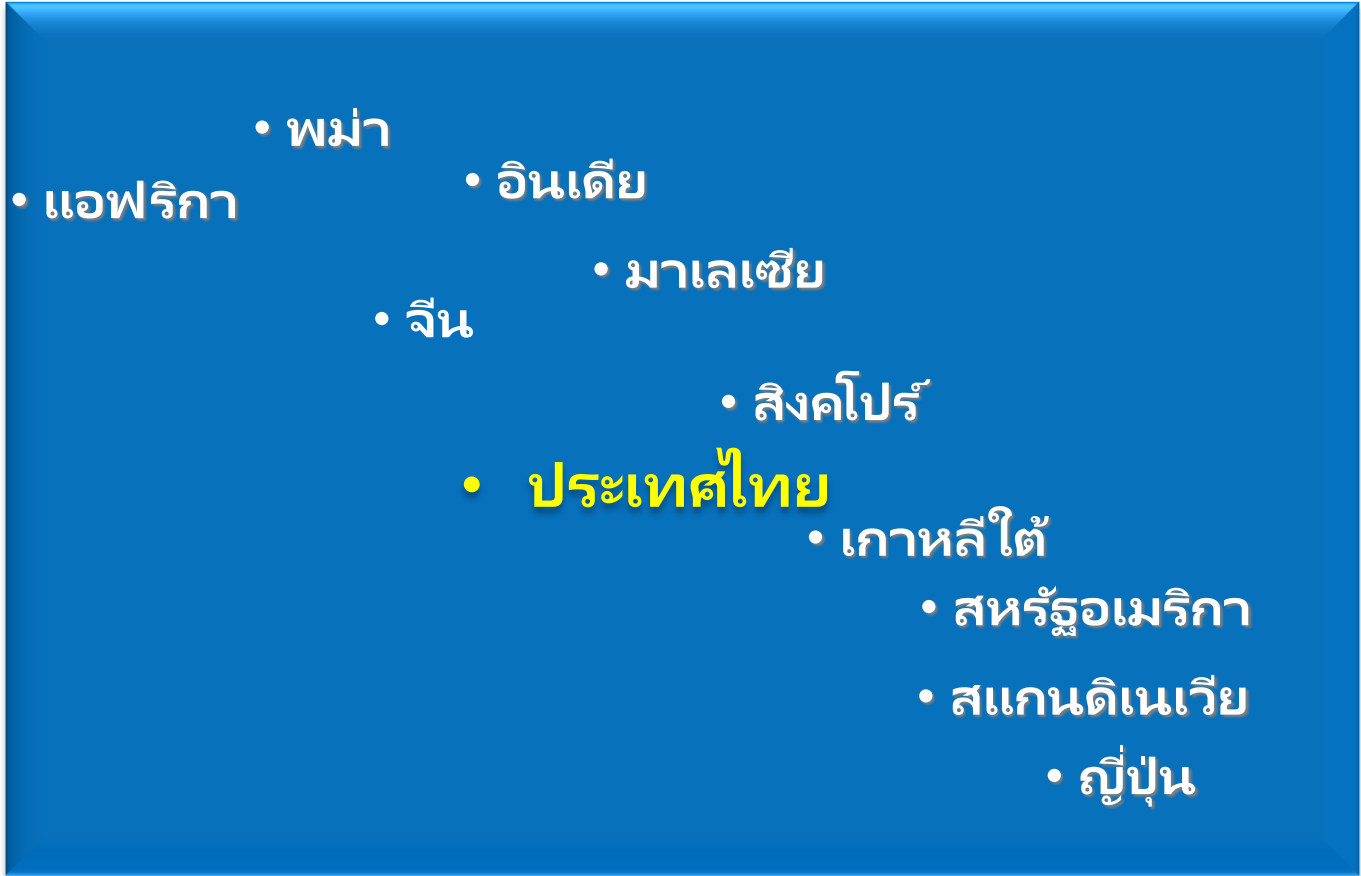
- **ทุนมนุษย์ที่อ่อนด้อย**
- **ทุนสังคมที่อ่อนแอ**
- **ทุนธรรมชาติที่เสื่อมโทรม**
- **ทุนคุณธรรมจริยธรรมที่เสื่อมทราม**

การเผชิญกับกับดักคุณภาพคน

โครงสร้างกำลังคน

สังคม
พลวัต

สังคม
สูงวัย

ต่ำ

สูง

คุณภาพคน

แรงกดดันจากภายนอก

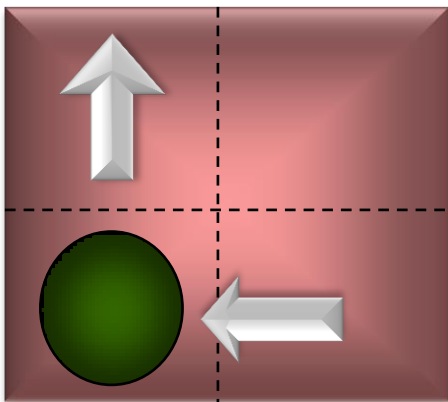
ภูมิทัศน์เศรษฐกิจโลกในศตวรรษที่ 21

One Country
One Market

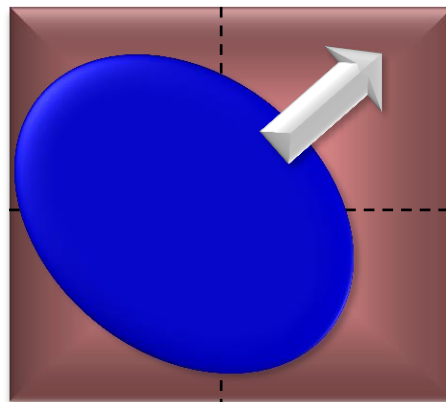
One World
One Market

ประชาคมโลก

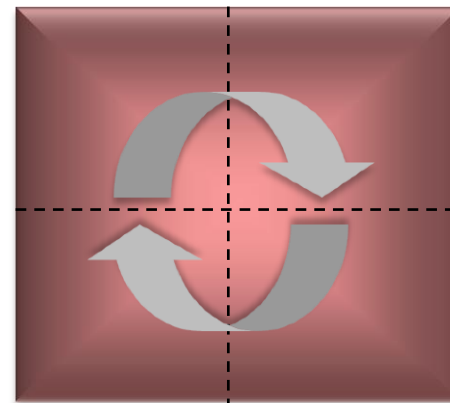

ประเทศไทย

ประเทศไทย ประชาคมโลก

ประเทศไทย ประชาคมโลก

ประเทศไทย ประชาคมโลก

- การเข้าถึงตลาด

- การแบ่งงานกันทำ

- การเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายทางกายภาพ

- การเข้าถึงแหล่งวัตถุดิบ

- การเคลื่อนไหลของเงินทุน

- การเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายของผู้คน

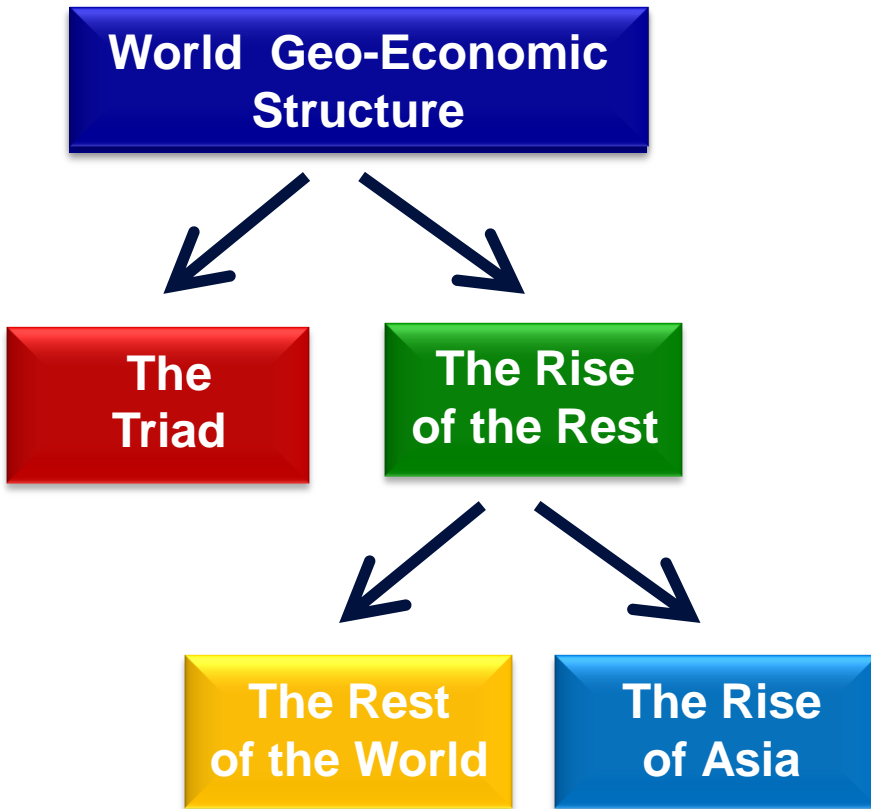
- การเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายเชิงสถาบัน

- การเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายในโลกเสมือน

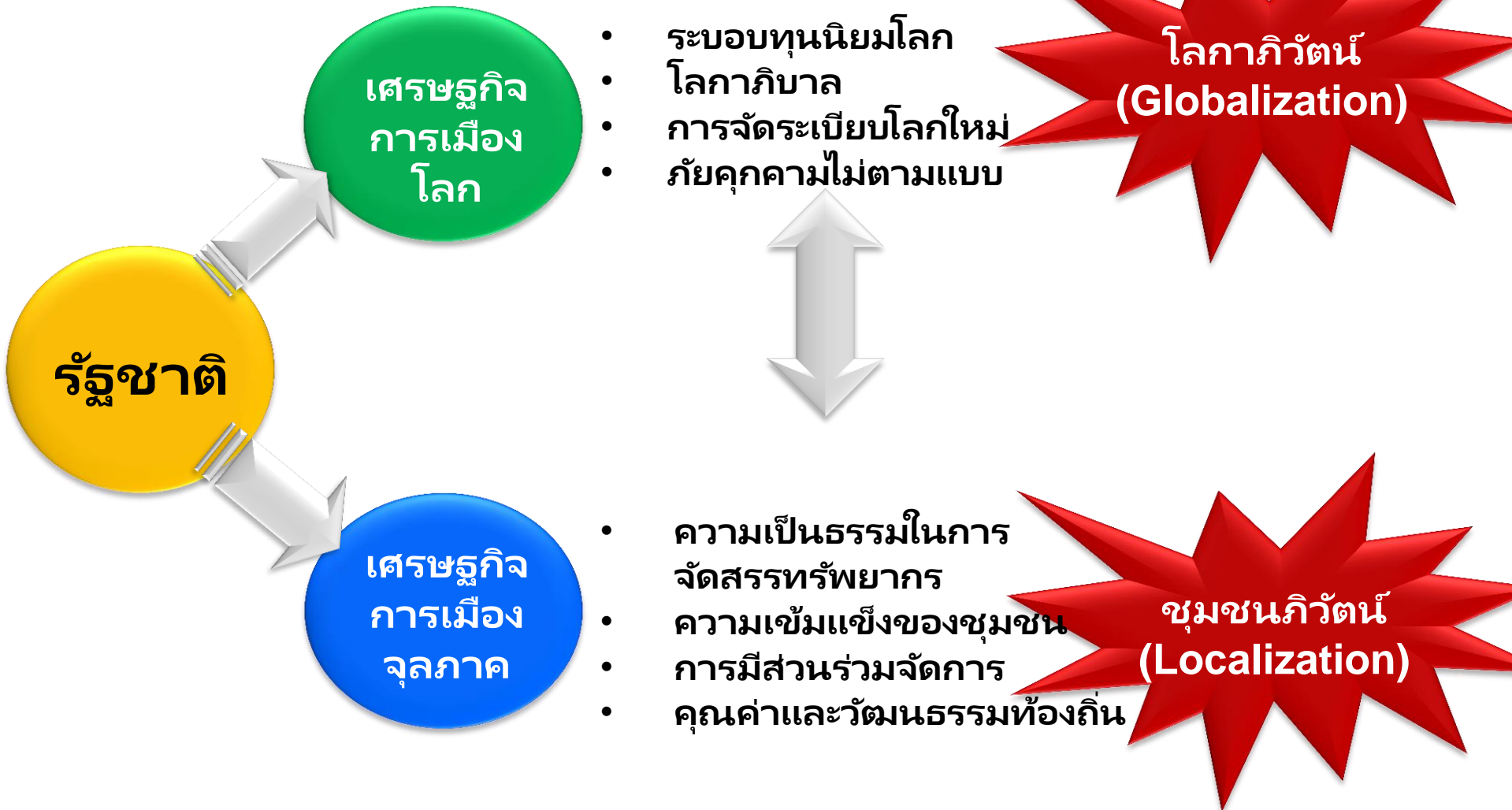
พลัง
ขับเคลื่อน

การเปลี่ยนแปลงในภูมิเศรษฐศาสตร์โลก

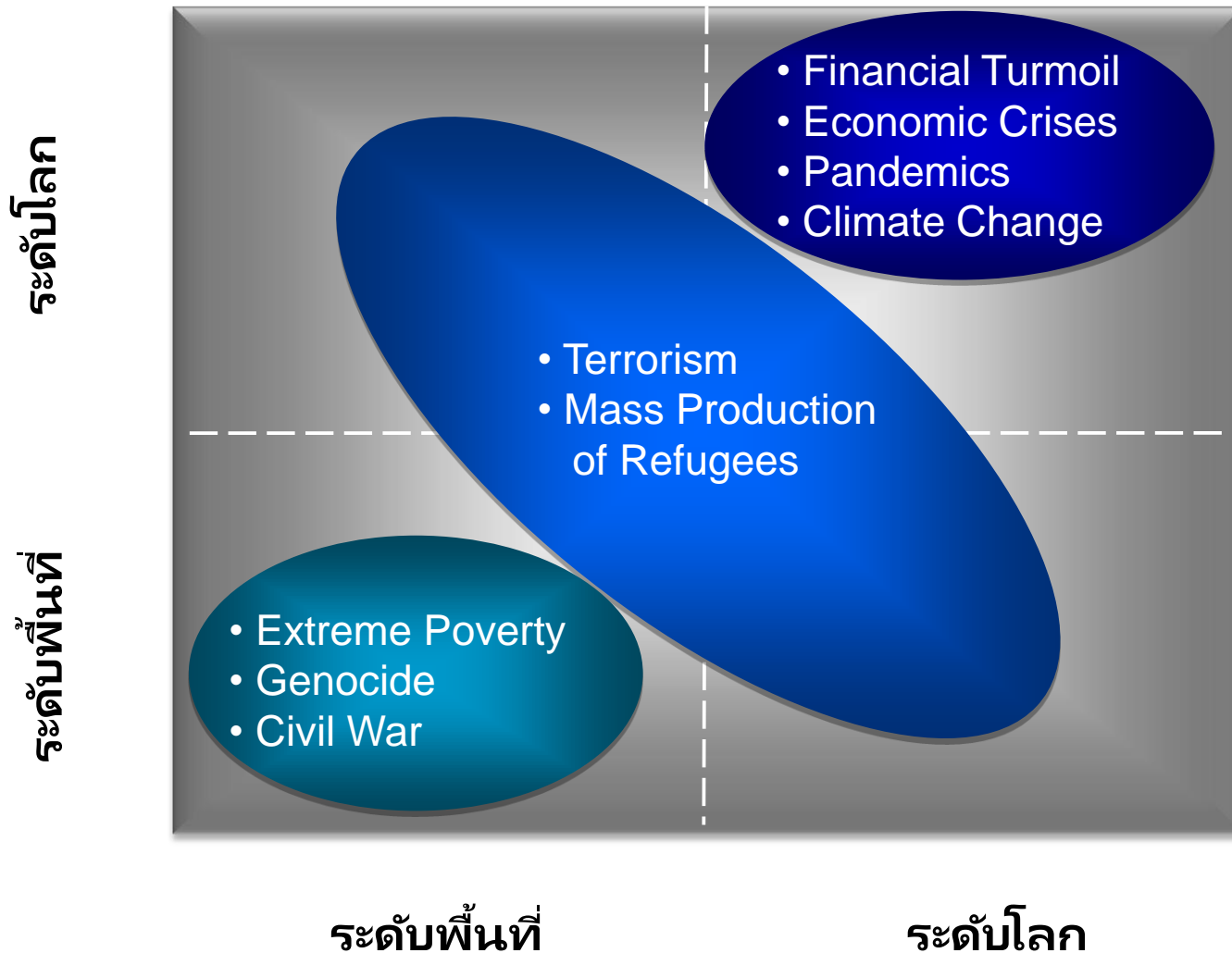
The New USA

ประเด็นท้าทายความเป็นรัฐชาติในศตวรรษที่ 21

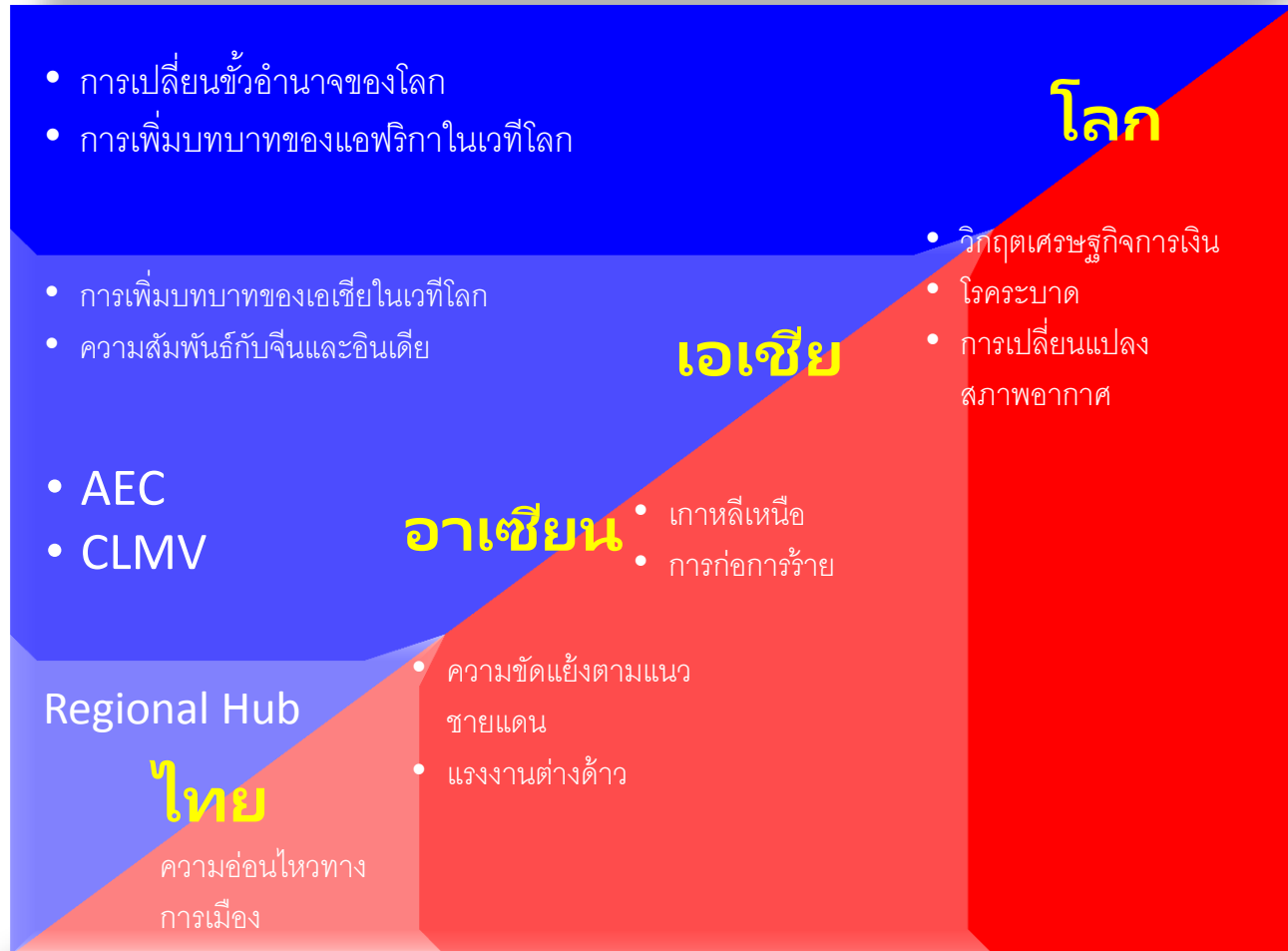

การเผชิญกับความเลวร้ายและภัยคุกคามร่วม

ประเทศไทยจะรับมือกับโอกาส ความเสี่ยงและภัยคุกคามชุดใหม่นี้ได้อย่างไร

โอกาส

ความเสี่ยงและภัยคุกคาม

ฉากทัศน์ประเทศไทย

รัฐชาติ
ที่ล้มเหลว

รัฐชาติที่
กำลังล้มเหลว

รัฐชาติ
ที่ตามหลัง

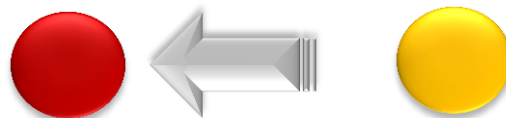
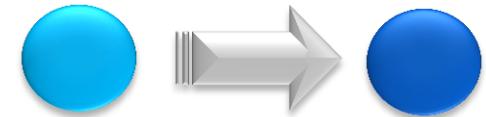
รัฐชาติ
ที่ล้ำหน้า

สถานะประเทศไทย
ในอดีต

สถานะประเทศไทย
ปัจจุบัน

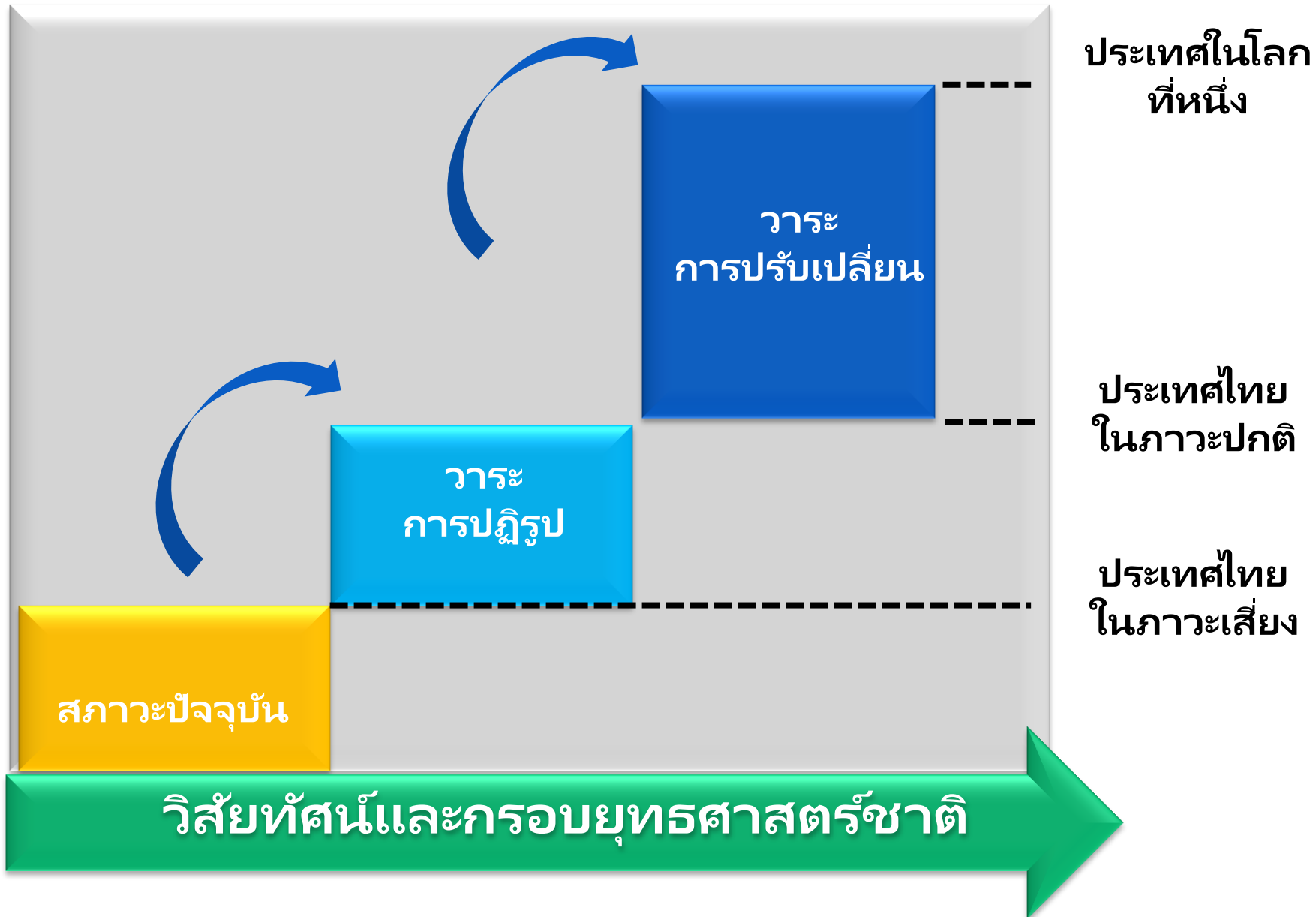
สถานะประเทศไทย
อนาคต
(หากไม่มีการปฏิรูปขนานใหญ่
อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง)

สถานะประเทศไทย
อนาคต
(หากมีการปฏิรูปขนานใหญ่
อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง)

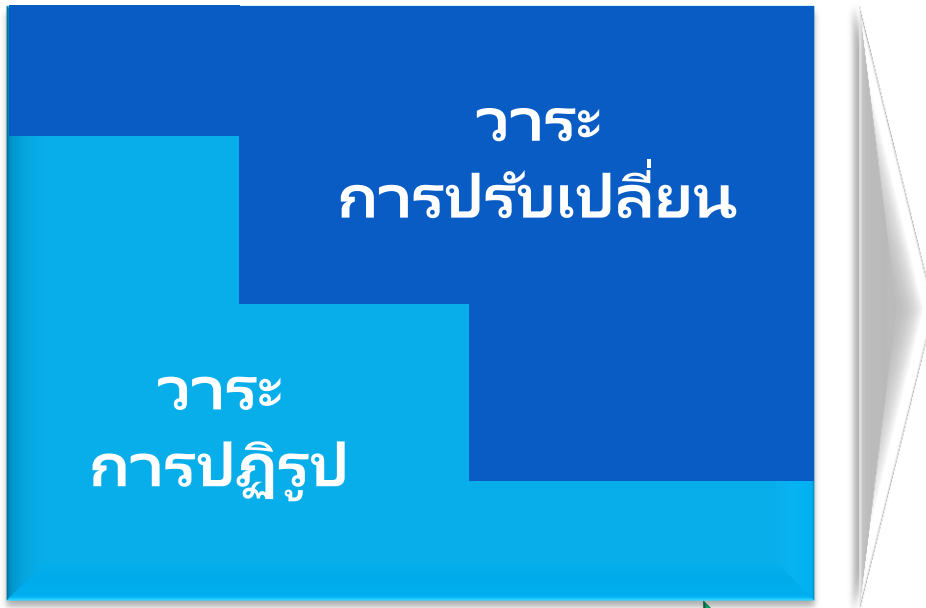
การขับเคลื่อนประเทศไทยสู่โลกที่หนึ่ง

ความมั่นคง ความมั่งคั่ง และความยั่งยืน

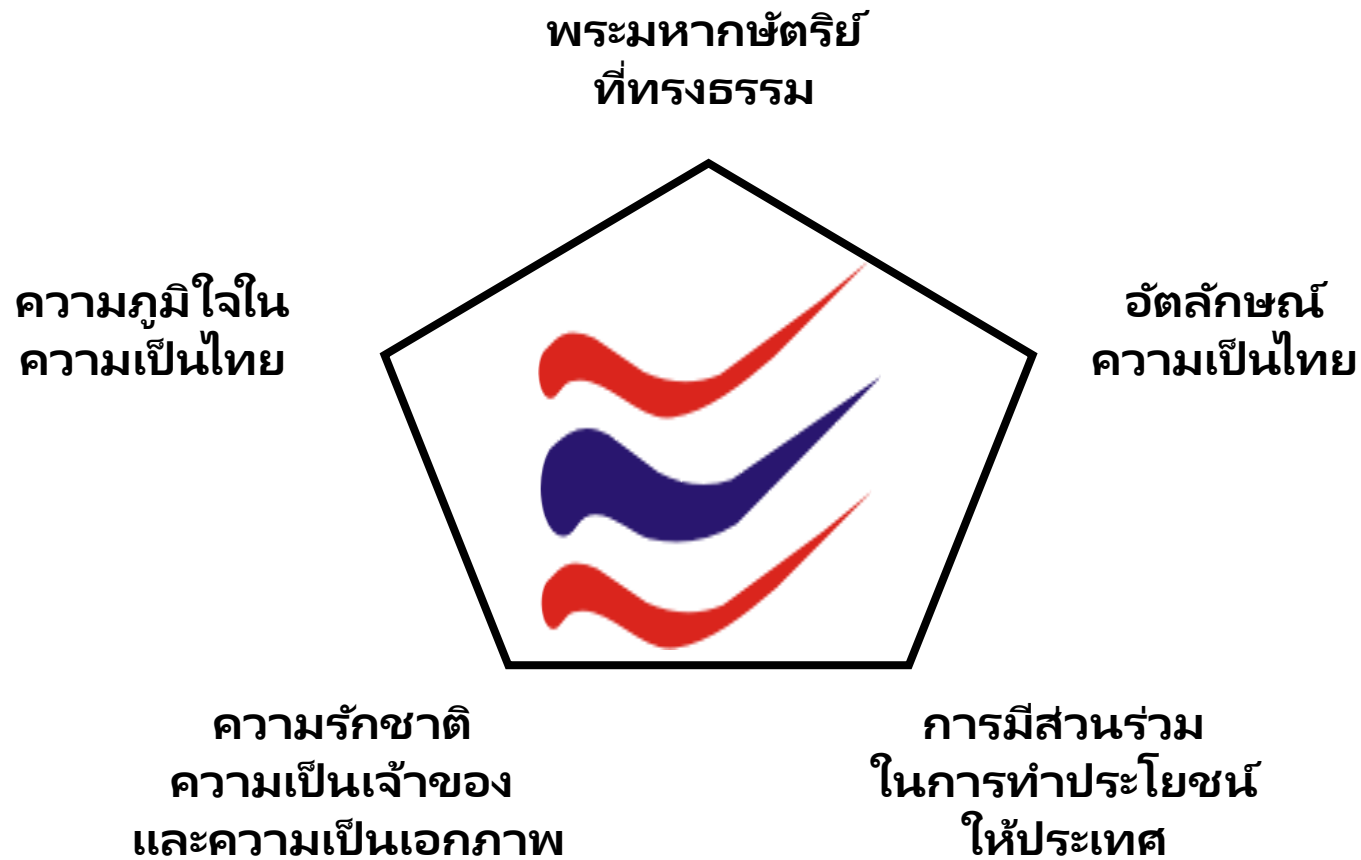
วิสัยทัศน์ประเทศไทย

ประเทศไทยในโลกที่หนึ่ง
ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๕

วิสัยทัศน์ประเทศไทย

ความภาคภูมิใจในความเป็นชาติและวัฒนธรรมของตน

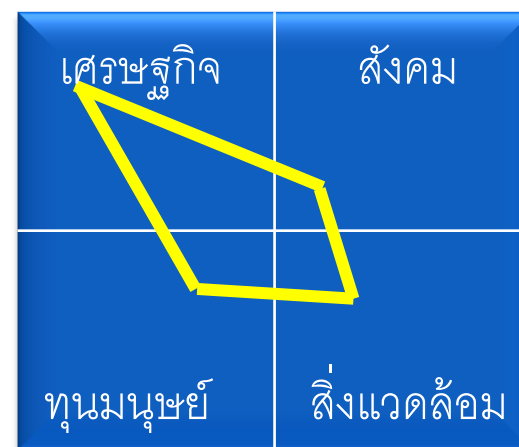
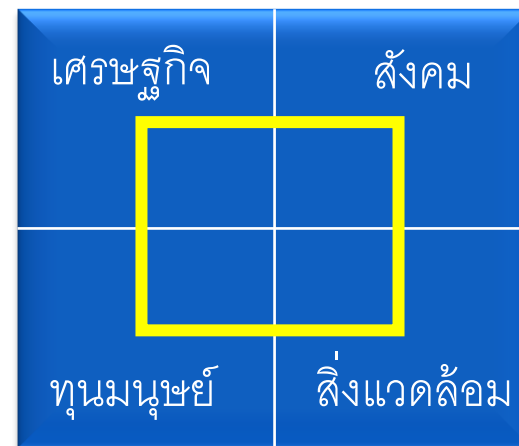
วิสัยทัศน์ประเทศไทย

การพัฒนาที่สมดุล

การพัฒนาที่สมดุล

- พัฒนาคนไทยเป็น
มนุษย์ที่สมบูรณ์
- มีสังคมที่มีคุณภาพ
- มีสภาพแวดล้อมที่น่าอยู่
- มีเศรษฐกิจที่เข้มแข็ง

ความภาคภูมิใจใน
ความเป็นชาติ
และวัฒนธรรมของตน

วิสัยทัศน์ประเทศไทย: การพัฒนาที่สมดุล ระบบเศรษฐกิจที่เข้มแข็ง

เป็นเศรษฐกิจที่มีเสถียรภาพ เน้นการ
แข่งขันอย่างเป็นธรรมและเท่าเทียม

มีตลาดภายในที่แข็งแกร่ง ไม่ผูกอยู่
กับตลาดโลกเพียงอย่างเดียว

ขับเคลื่อนด้วยผลิตภาพ เต็มเปี่ยม
ด้วยนวัตกรรมและการเรียนรู้

มีผู้ประกอบการที่แข็งแกร่ง
สามารถแข่งขันในเวทีโลก

เป็น Regional Trading Nation

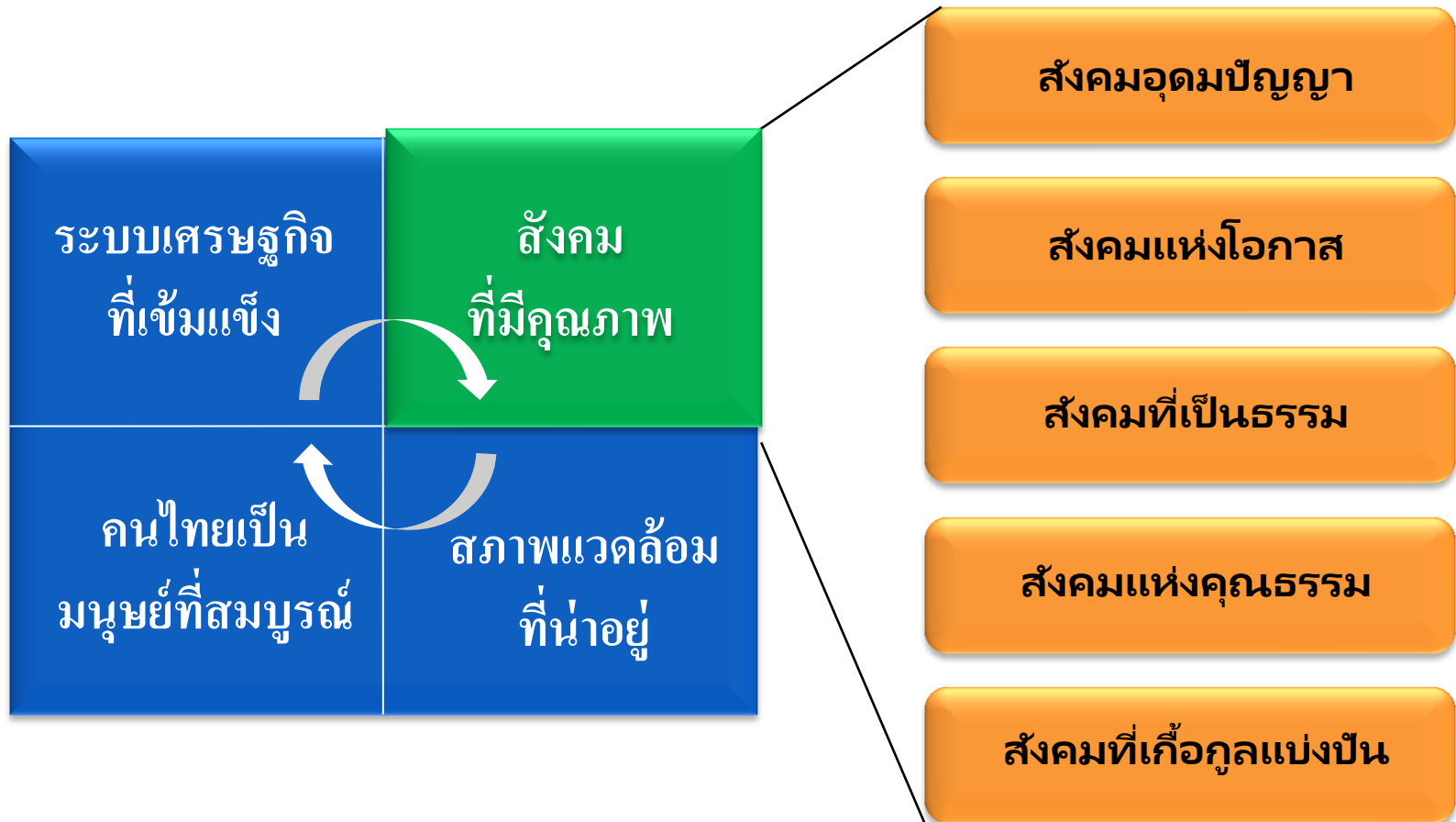
ระบบเศรษฐกิจ
ที่เข้มแข็ง

สังคม
ที่มีคุณภาพ

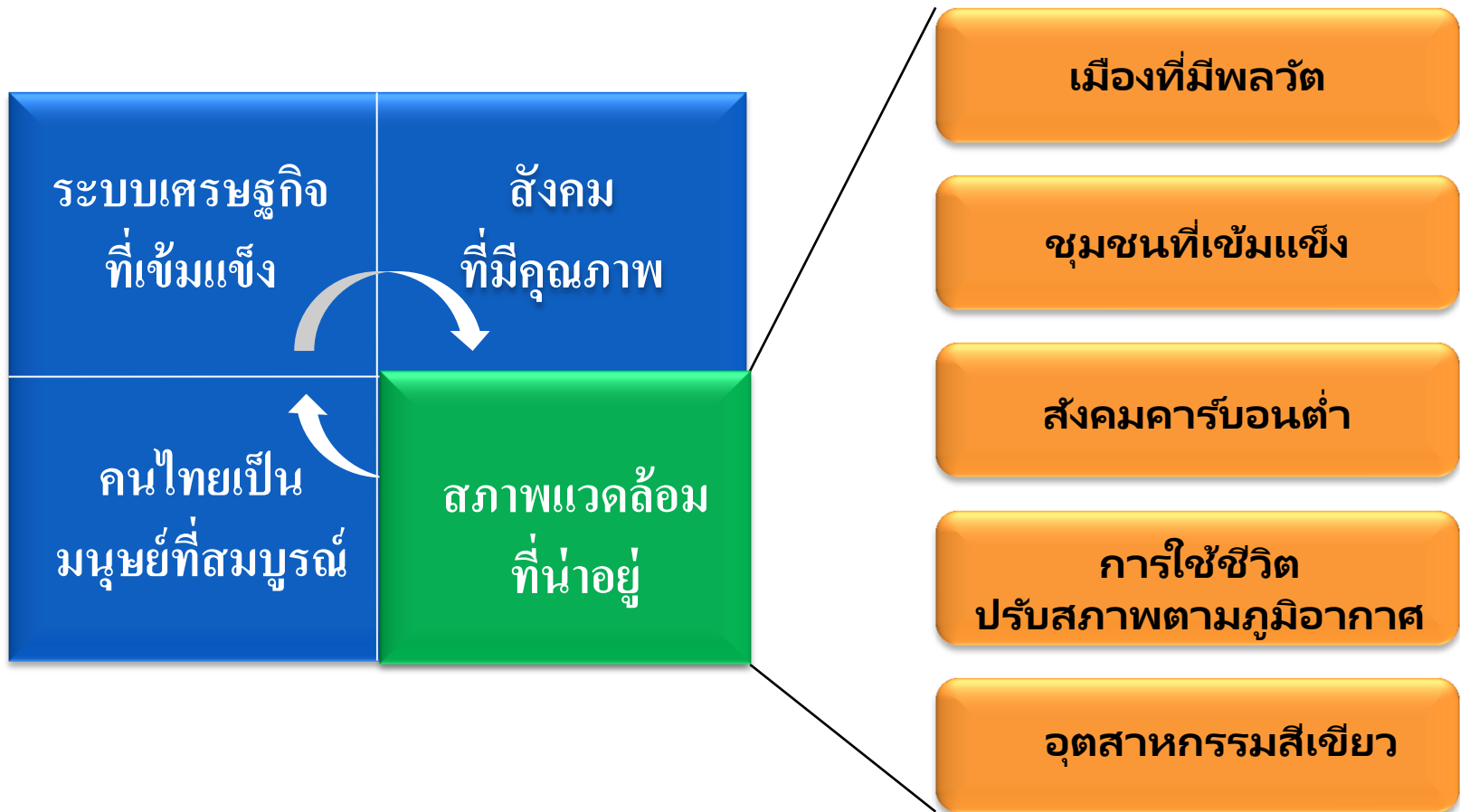
คนไทยเป็น
มนุษย์ที่สมบูรณ์

สภาพแวดล้อม
ที่น่าอยู่

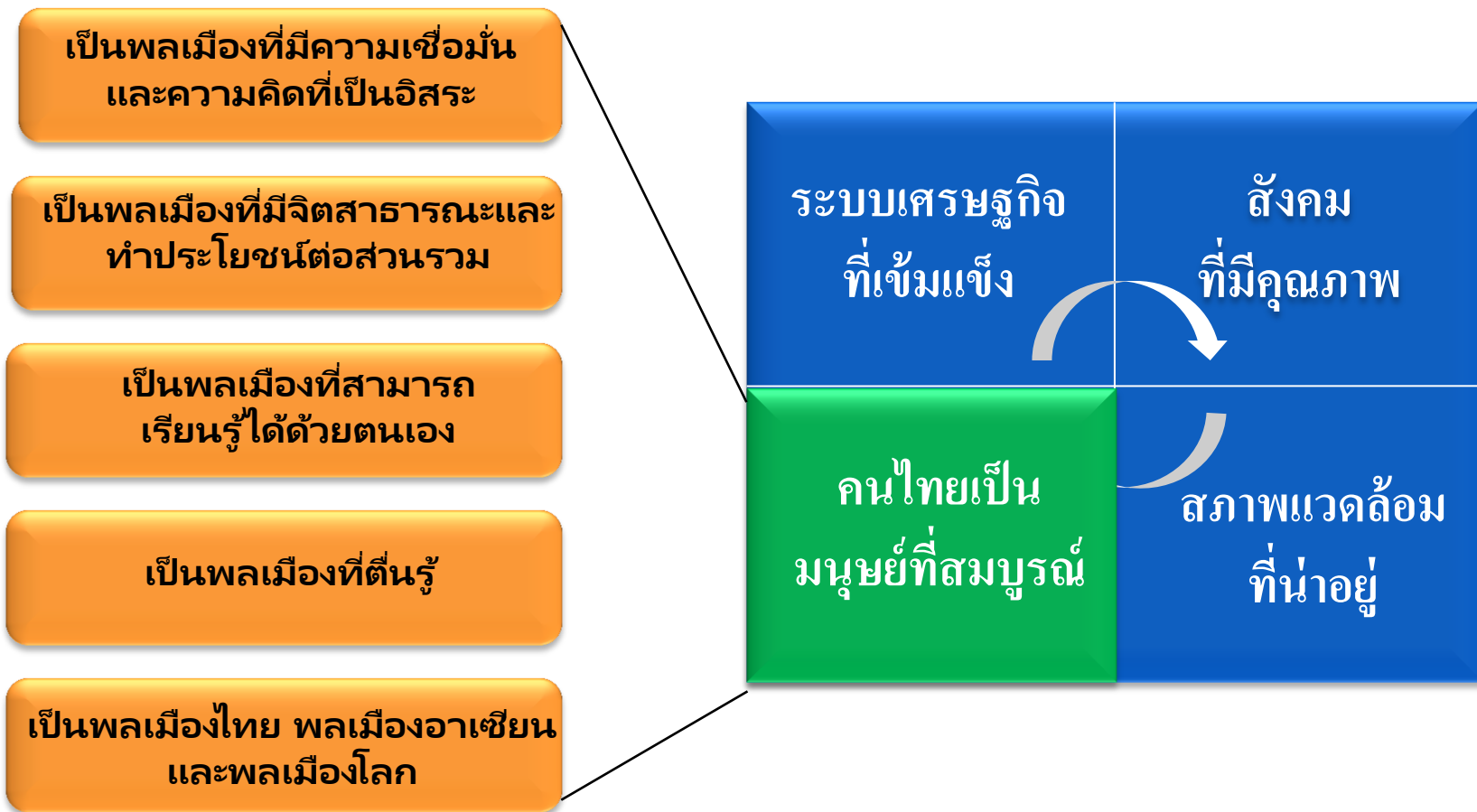
วิสัยทัศน์ประเทศไทย: การพัฒนาที่สมดุล สังคมที่มีคุณภาพ

วิสัยทัศน์ประเทศไทย: การพัฒนาที่สมดุล สภาพแวดล้อมที่น่าอยู่

วิสัยทัศน์ประเทศไทย: การพัฒนาที่สมดุล คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

วิสัยทัศน์ประเทศไทย

บทบาทสำคัญในเวที ระดับภูมิภาคและระดับโลก

การพัฒนาที่สมดุล

ความภาคภูมิใจ
ในความเป็นชาติ
และวัฒนธรรม
ของตน

- พัฒนาคอนไทยเป็น
มนุษย์ที่สมบูรณ์
- มีสังคมที่มีคุณภาพ
- มีสภาพแวดล้อมที่น่าอยู่
- มีเศรษฐกิจที่เข้มแข็ง

- การมีบทบาทในการขับเคลื่อนวาระ
สำคัญของโลก
- การใช้วัฒนธรรมเป็นกลไกในการ
เพิ่มบทบาทของประเทศ
- การเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ
ของอาเซียน
- การยกระดับให้กรุงเทพมหานคร
เป็นเมืองระดับโลก
- การเป็นผู้นำโลกในบาง
อุตสาหกรรม
- การปฏิบัติตามกติกาและพันธ
สัญญาในธรรมาภิบาลโลก

โมเดลประเทศไทย 4.0

ความมั่งคั่งของชาติ

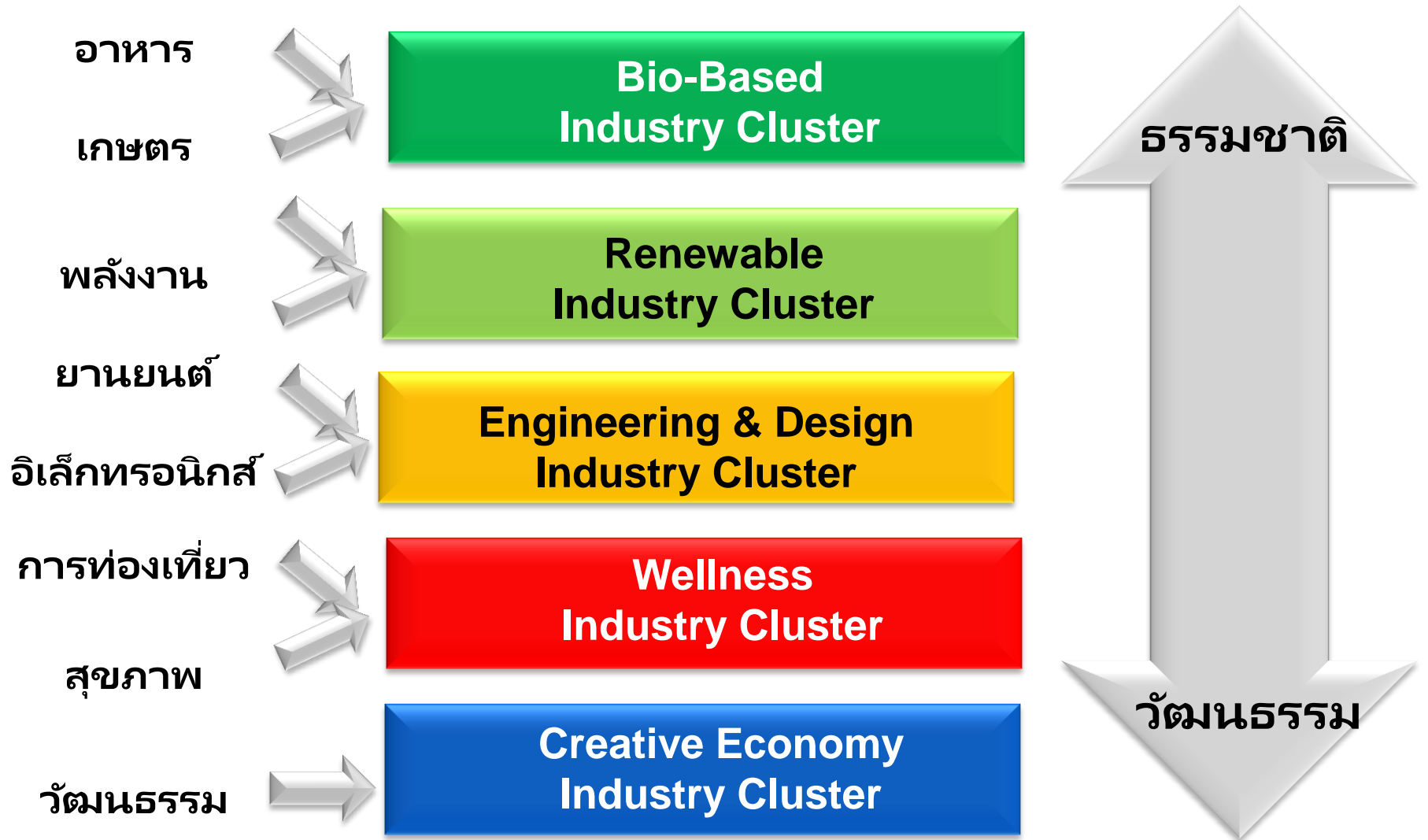

ขับเคลื่อนด้วย
ทรัพยากร

ขับเคลื่อนด้วย
ประสิทธิภาพ

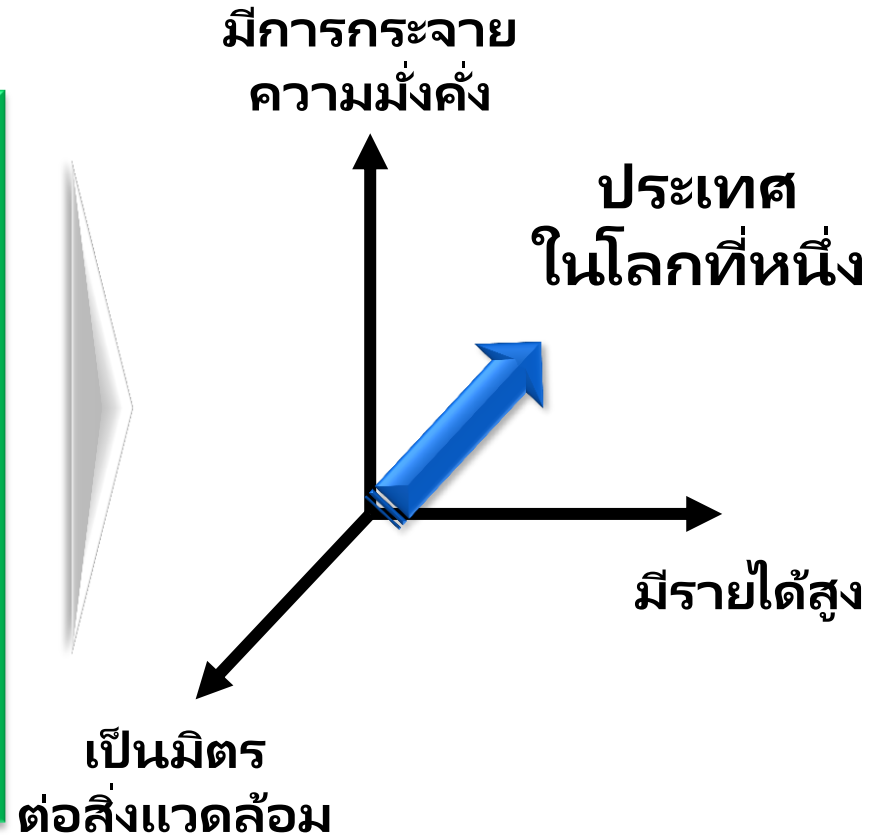
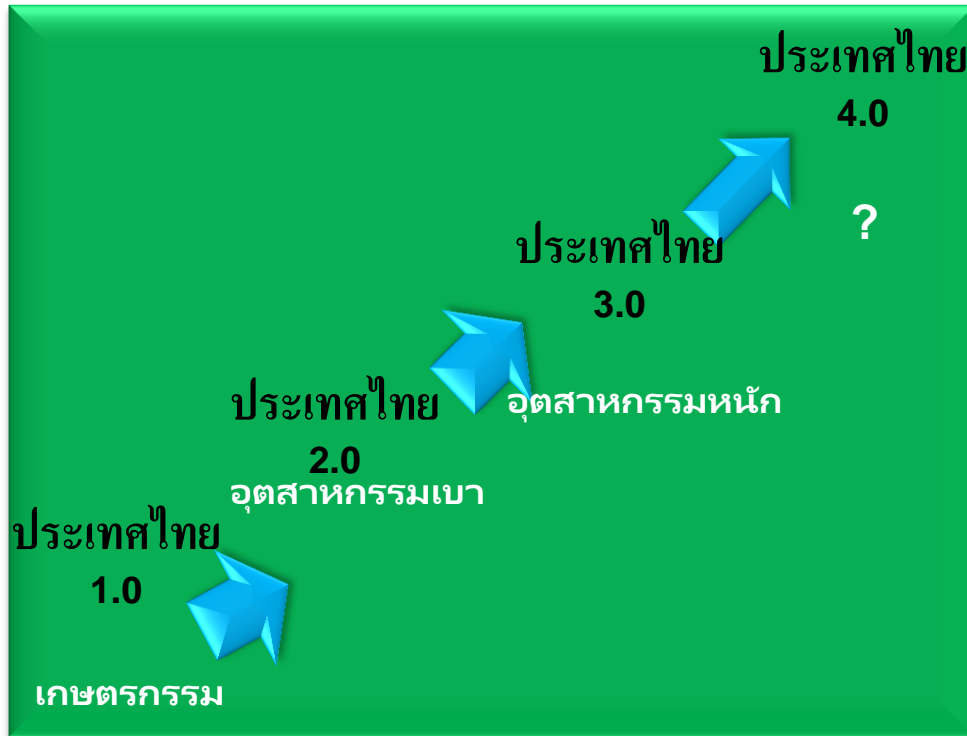
ขับเคลื่อนด้วย
นวัตกรรม

คลัสเตอร์อุตสาหกรรมหลักในโมเดลประเทศไทย 4.0

การเปลี่ยนผ่านสู่ประเทศในโลกรุ่นหนึ่ง

ความมั่งคั่งของชาติ

“บันไดลิง” กับ “งูที่อยู่ในอุโมงค์”

สัญญาที่ให้ไว้
กับประชาชน
ช่วงเลือกตั้ง

วิสัยทัศน์
ประเทศไทย

นโยบาย
รัฐบาล

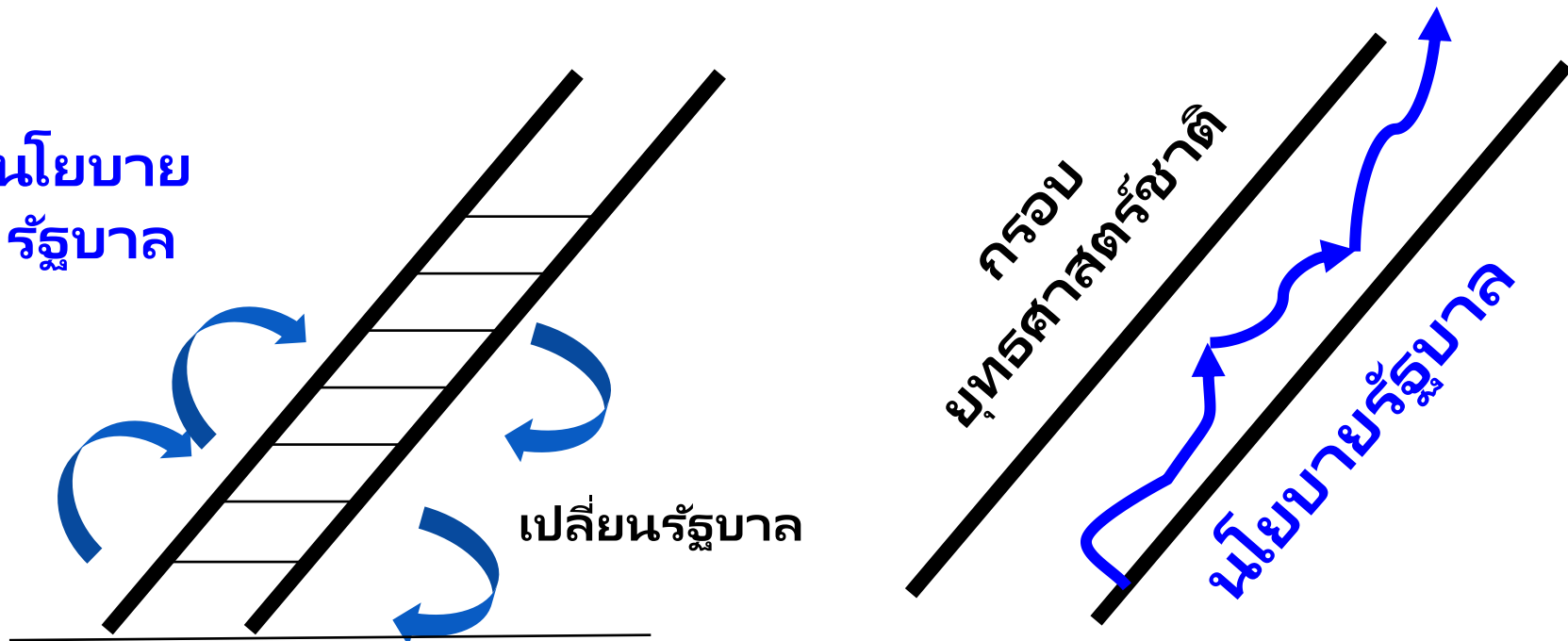
เปลี่ยนรัฐบาล

กรอบ
ยุทธศาสตร์ชาติ

นโยบายรัฐบาล

บันไดลิง

งูที่อยู่ในอุโมงค์

Roadmap การขับเคลื่อนประเทศในระยะเวลา 20 ปีข้างหน้า

5 ปีแรก

5 ปีที่สอง

5 ปีที่สาม

5 ปีที่สี่

รัฐบาล
เพื่อการวางรากฐาน
ของประเทศ

รัฐบาล
ปกติ

วาระการปฏิรูป

วาระการปรับเปลี่ยน

วิสัยทัศน์และกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

เจ็ดภารกิจหลักของรัฐบาลในการวางรากฐานประเทศ

ซ่อมแซมประเทศ

สร้างเสริมประเทศ

ปรับเปลี่ยนกลไกภาครัฐ

วิสัยทัศน์และกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

ประเทศ รายได้ ปานกลาง	ประเทศรายได้ ปานกลาง อย่างก้าวหน้า	ประเทศ รายได้สูง	ประเทศ รายได้สูง อย่างก้าวหน้า
-----------------------------	--	---------------------	--------------------------------------

1-2 บริษัท ข้ามชาติ สัญชาติไทย	10 บริษัทข้ามชาติ สัญชาติไทย	20 บริษัทข้ามชาติ สัญชาติไทย	50 บริษัทข้ามชาติ สัญชาติไทย	100 บริษัทข้ามชาติ สัญชาติไทย
--------------------------------------	------------------------------------	------------------------------------	------------------------------------	-------------------------------------

5 เมืองระดับ ภูมิภาค	10 เมืองระดับ ภูมิภาค	20 เมืองระดับ ภูมิภาค	50 เมืองระดับ ภูมิภาค
----------------------------	-----------------------------	-----------------------------	-----------------------------

ไม่มี เมือง ระดับโลก	กรุงเทพ มหานคร	<ul style="list-style-type: none"> เชียงใหม่ ภูเก็ต 	<ul style="list-style-type: none"> ชลบุรี อุดรธานี นครราชสีมา สงขลา
----------------------------	-------------------	---	---

วิสัยทัศน์และกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

สถานะปัจจุบัน

5 ปีแรก

5 ปีที่สอง

5 ปีที่สาม

5 ปีที่สี่

นำเข้า
ส่งออก

Trading Nation
ในระดับ ASEAN

Trading Nation
ในระดับ Asia

Trading Nation
ในระดับโลก

ลوجิสติกส์
แบบ Physical
Distribution

Internally
Integrated
Logistics

Externally Integrated
Logistics

Global
Logistics
Management

ตลาดทุน
ในประเทศ

ศูนย์กลาง
ของ
GMS

ศูนย์กลาง
ของ
ASEAN

หนึ่งใน
ศูนย์กลาง
ของ Asia

หนึ่งใน
ศูนย์กลาง
ของ โลก

คลัสเตอร์
อุตสาหกรรม
เดิมที่เน้น
ประสิทธิภาพ

ปรับเปลี่ยนโครงสร้าง
เศรษฐกิจและ
อุตสาหกรรม
ขนาดใหญ่

คลัสเตอร์
อุตสาหกรรม
เน้นนวัตกรรม

คลัสเตอร์อุตสาหกรรม
เน้นนวัตกรรมที่เป็นผู้นำ
ในระดับโลก

วิสัยทัศน์และกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

สถานะ
ปัจจุบัน

5 ปีแรก

5 ปีที่สอง

5 ปีที่สาม

5 ปีที่สี่

พลเมือง
ที่เฉื่อยชา

พลเมือง
ที่ตื่นตัว

พลเมืองที่มีส่วนร่วม
และทำประโยชน์ต่อสังคม

บุคคลที่มี
ชื่อเสียงมี
จำนวนจำกัด

มีชื่อเสียงระดับภูมิภาค
อย่างน้อย 100 ท่าน

มีชื่อเสียงระดับโลก
อย่างน้อย 100 ท่าน

ได้รับรางวัล
Noble Prize
อย่างน้อย 1 ท่าน

>Top 200
สถาบัน
อุดมศึกษา
ระดับโลก

Top 250

Top 100

Top 50

Top 10

พลเมือง
ไทย

พลเมือง
อาเซียน

พลเมือง
โลก

วิสัยทัศน์และกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

สถานะปัจจุบัน

5 ปีแรก

5 ปีที่สอง

5 ปีที่สาม

5 ปีที่สี่

ชุมชนที่ต้องพึ่งพาภาครัฐ

- การร่วมจัดการ
- ชุมชนที่เข้มแข็ง

- เศรษฐกิจฐานราก
- การเชื่อมต่อกันระหว่างชุมชน

- ชุมชนเชื่อมโลก
- ชุมชนระดับโลก

ประชานิยมอย่างเข้ม

- ประชานิยมอย่างอ่อน
- สวัสดิการสังคมอย่างกลาง

- ประชานิยมอย่างอ่อน
- สวัสดิการสังคมเต็มรูปแบบ

สังคมสองชั่ว

- การสร้างโอกาสที่เป็นธรรมอย่างถ้วนทั่ว
- การเติมเต็มศักยภาพ
- ความมั่นคงทางเศรษฐกิจสังคม

ความเสมอภาค
ความเป็นปึกแผ่น
ของคนในสังคม

การผนึกกำลัง
ทุกภาคส่วนในสังคม

วิสัยทัศน์และกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

สถานะ
ปัจจุบัน

5 ปีแรก

5 ปีที่สอง

5 ปีที่สาม

5 ปีที่สี่

มลภาวะ
ทรัพยากร
ธรรมชาติ
เสื่อมโทรม

- การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ
- การเตรียมการเพื่อปรับสภาพกับ Climate Change
- อุตสาหกรรมสีเขียว

- เศรษฐกิจปรับสภาพตามภูมิอากาศ
- สังคมคาร์บอนต่ำ

- เศรษฐกิจปรับสภาพตามภูมิอากาศเต็มรูปแบบ
- สังคมคาร์บอนต่ำเต็มรูปแบบ

ดัชนีชี้วัดผลสัมฤทธิ์ของการเป็นประเทศในโลกที่หนึ่ง

- รายได้ต่อหัวประชากร
จาก 5,410 \$ ในปี 2557 เป็น 15,000 ในปี 2575
- การเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (GNP)
จาก 1.3% ในปี 2556 เป็น มากกว่า 5% ต่อปีอย่างต่อเนื่อง
- การเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP)
จาก 3% ในปี 2558 เป็น มากกว่า 5% ต่อปีอย่างต่อเนื่อง
- ระดับความเหลื่อมล้ำในสังคม (วัดจาก Gini Coefficient)
จาก 0.465 ในปี 2556 เป็น 0.2-0.4 (ตามมาตรฐาน OECD)

ดัชนีชี้วัดผลสัมฤทธิ์ของการเป็นประเทศในโลกรุ่นหนึ่ง

- **ระดับการวิจัยและพัฒนา (R&D)**
จาก 0.25 % GDP ในปี 2553 เป็น 4.0% (เทียบเท่าเกาหลีใต้)
- **ความยากง่ายในการประกอบธุรกิจ (Doing Business)**
จากลำดับ 26 ในปี 2558 เป็นอยู่ใน 10 ลำดับแรกภายใน 10 ปี

ดัชนีชี้วัดผลสัมฤทธิ์ของการเป็นประเทศในโลกที่หนึ่ง

- **PISA Score**

จากรำดับ 47 จาก 76 ประเทศ เป็น 1 ใน 20 ประเทศแรก

- **ดัชนีการพัฒนามนุษย์ (HDI)**

จาก 0.722 (ในปี 2556) หรืออันดับ 89 เป็น 0.80
(กลุ่ม Very High Human Development) 50 อันดับแรก

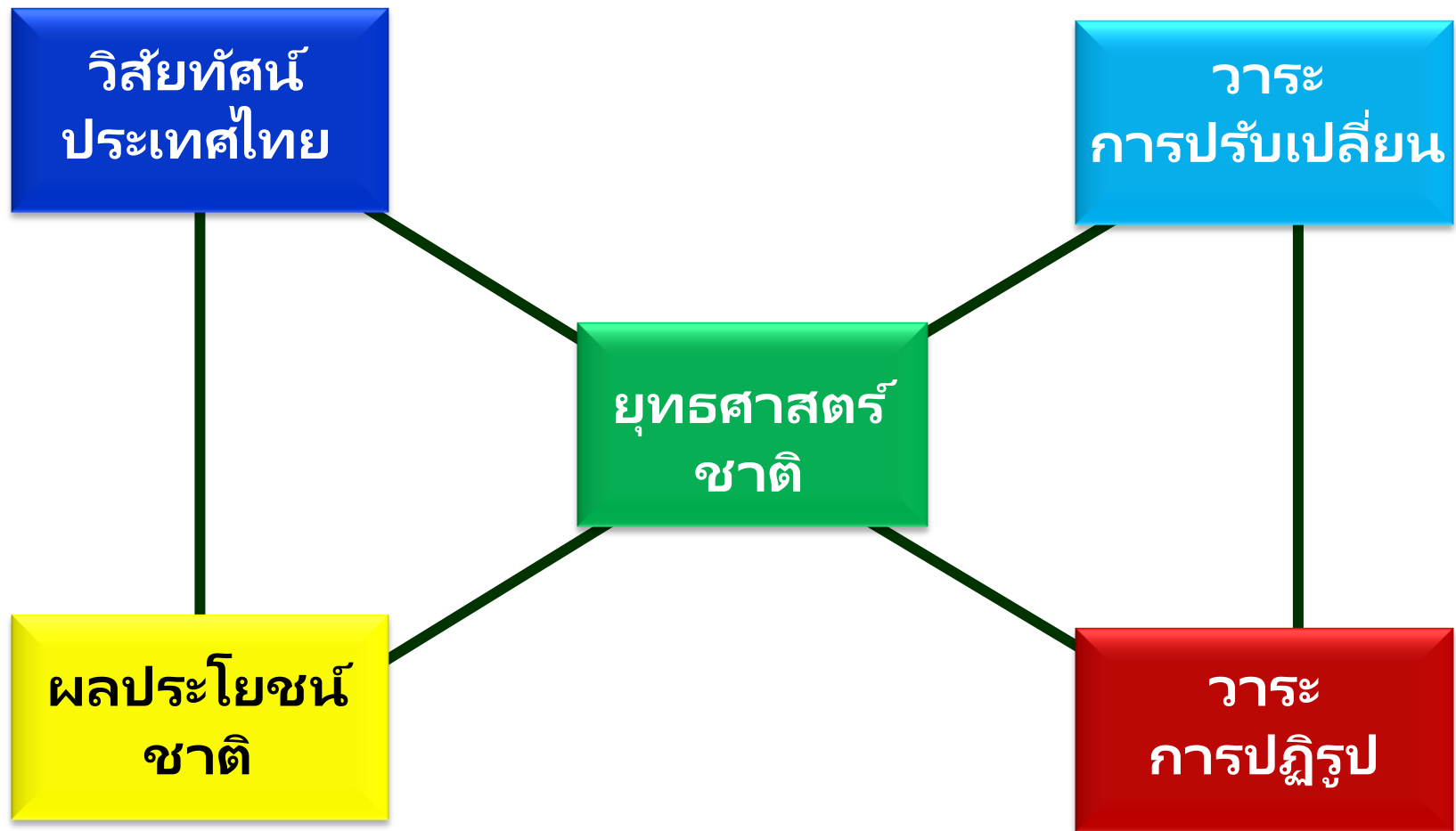
- **ปัญหาคุณแม่วัยใส (ปัญหาการตั้งครรภ์ของสตรีที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปี)**

จาก 16.8% ในปี 2556 เป็น 0% ใน 5 ปี

- **ปริมาณฝุ่นป่าของประเทศ**

จาก 31.5% ในปี 2550 เป็น 40% ใน 10 ปี

กลไกขับเคลื่อนประเทศไทยสู่โลกที่หนึ่ง

สภาพภูมิรูปแห่งชาติ